

Nechanicko

CYKLOTRASY:

144	Na Křemenci - Hrádek (obec) - zámek Hrádek u Nechanic	9 km
181	Petrovice - Lodín - Hrádek - Stěžery	18 km
4270	Všestary - zámek Hrádek u Nechanic	9 km
4292	Čenice - Sadová - Dohalice - Třesovice - Nechanice	19 km
4293	Petrovice - Bříšťany - Sadová - Dohalice - Čistěves	15 km
4286	Lodín - Suchá - Třesovice - Všestary	11 km
4286A	odbočka Suchá - Mžany	4 km
4289	Nechanice - Na křemenci - Zvíkov - Babice	9 km
4291	Kratonohy - Trnava - Boharyně - Libčany - Praskačka	15 km
4288	Roudnice (západ) - Trnava - Babice	4 km

KDE NÁS NAJDETE:

Vydal: Mikroregion Nechanicko, 2007, Projekt cykloturistických tras: Klub českých turistů, Václav Zykmund
Koncept a text: Václav Pražák, Grafická úprava: Milan Ešner

Tento projekt vznikl za podpory Královéhradeckého kraje.

ZAJÍMAVOSTI NA CESTĚ:

Nechanice, 2176 obyvatel, 242 m. n. m.
Město leží v údolní nivě řeky Bystřice. Bývalo centrem někdejšího politického okresu nechanického. První historická zmínka je z roku 1228. Obec vlastnila řada šlechtických rodů, z nichž nejvýznamnější byli Pecingarové z Bydžína, Schaffgotschové a jako poslední Harrachové. Nejvýznamnější památkou je klasicistní kostel Nanebevzetí Panny Marie, dále barokní sochy sv. Anny a Jana Nepomuckého a novorenesanční budova dnešní pošty. Mezi významné rodáky patří Ignác Raab, barokní malíř, Jan Křtitel Vaňhal, hudební skladatel, Jan Novopacký, malíř krajinář a JUDr. Alois Rašín, první ministr financí ČSR. Delší dobu zde působil spisovatel a dramatik Josef Štolba. V roce 1992 byl Nechanicím vrácen statut města, které se stává opět centrem širokého okolí se zázemím veřejných institucí, služeb, obchodů a řemesel.

Boharyně, 522 obyvatel, 240 m. n. m.

Obec ležící na obou březích řeky Bystřice, je prvně připomínána v roce 1355. S místní částí Homyle dnes tvoří správní celek pro obce Trnava, Zvíkov a osadu Budín. Dominantou obce a širokého okolí je kostel sv. Bartoloměje. Pozoruhodnou lidovou prací je socha sv. Jana Nepomuckého a kvalitní pomník padlých v první světové válce. Na obnovu čeká roubený mlýn nedávno prohlášený za kulturní památku. V obci je čilý sportovní, kulturní a společenský život.

Dohalice, 452 obyvatel, 260 m. n. m.
Historie obce sahá až do 14. století, kdy zde sídlil rod Dohalských z Dohalic. Ti zde vybudovali na břehu Bystřice pevnou tvrz, později přebudovanou na barokní sýpku. Na protilehlém konci vsi tvoří dominantu novogotický kostel sv. Jana Křtitele. Kromě řady pomníků z války 1866 se v centru obce nachází socha sv. Jana Nepomuckého a pomník obětem první světové války. Fotbalový klub disponuje čtyřmi mužstvy a početnou žákovskou základnou.

Dolní přím, 550 obyvatel, 298 m. n. m.
Původní název obce byl Nízky Přín a v sousedství Vysoký Přín. Nejstarším objektem byla gotická tvrz přebudovaná za vlastnictví jezuitů na barokní zámek. Nyní je sídlem obecní-

ho úřadu a restaurovaná zámecká kaple slouží kulturně společenským akcím. Posledními majiteli obce a rozlehlého panství byli Harrachové, kteří při statku zřídili mlékárnu, v současné době produkující vynikající sýry značky Niva. V obci a okolí se nacházejí pomníky z války 1866. Za zmínku stojí Probluz, původně samostatná obec, nyní místní část Dolního Přímu. Dominantou je kostel Všech svatých s vynikajícím rokokovým interiérem. V obci bojoval za války r. 1866 saský sbor a zůstala zde řada pomníků a hrobů na hřbitově kolem kostela, památník a busta saského korunního prince v parčíku.

Hněvčeves, 164 obyvatel, 270 m. n. m.
Obec s bohatou historií, která sahá dle první písemné zmínky k roku 1366. Původní tvrz přestavěli Zárubové z Hustířan na poplužní dvůr. Posledními držiteli byla až do r. 1918 císařská rodina. Dominantou obce a okolí je barokní kostel sv. Jiří. Proti vchodu je na rodném domě čp. 11 pamětní deska JUDr. Jana Podlipného, primátora Prahy a prvního starosty České obce sokolské. Naproti se tyčí pomník první oběti bitvy 3. 7. 1866, českého vojína, padlého v předvečer 2. července. Další válečný pomník obětem první světové války je u kostela.

Hrádek, 196 obyvatel, 276 m. n. m.
Stávala zde tvrz, jejíž první historicky doložený majitel byl zeman Božek z Hrádku. Díky tomu dostal své jméno také zámek, který nedaleko od vsi dal v letech 1839-1857 vybudovat František Arnošt Harrach, jako rodové reprezentanci sídlo v duchu romantické tudorovské gotiky, obklopené rozsáhlým anglickým parkem. Koncem 20. století bylo v parku zřízeno golfové hřiště, první v kraji. Filiální kostel sv. Jiří (kulturní památka) měl předchůdce v románském slohu. Na hřbitově u kostela jsou hroby z války 1866.

Kunčice, 253 obyvatel, 239 m. n. m.

Jako osada jsou připomenuty již v r. 1382, kdy bývaly samostatným zemanským statkem. Kamenná vodní tvrz pod ochranou říčky Bystřice stála na nejvyšším místě vsi a příslušel k ní hospodářský dvorec. Roku 1721 byla kunčická tvrz přestavěna v jednopatrový barokní zámek. V okolí obce se nachází 6 rybníků, z toho tři v obci a tři mimo obec.

Lodín, 330 obyvatel, 250 m. n. m.
Obec obklopená ze tří stran lesními komplexy je údajně spojována s názvem Lodyně, ke kterému se váží letopočty 1068 a 1126. Jako většina obcí Nechanicka patřil Lodín naposlědy Harrachům, jejichž dvůr byl zbořen 1924 při parcelaci pozemků r. 1924. Na návsi stojí monumentální pomník obětem obou válek, při silnici naproti Ukřižování a na rozcestí k Petrovicím socha Mado-ny. V obci bylo vybudováno moderní koupaliště s přilehlým kempem a víceúčelovým hřištěm.

Mokrovousy, 272 obyvatel, 252 m. n. m.
Obec leží v centrální části Bojiště bitvy u Hradce Králové 1866 na levém břehu Bystřice. Původní vodní tvrz je datována do let 1360 - 1365. Nacházela se v okolí rybníků a močálů a to zřejmě přispělo ke kurióznímu názvu obce. Nejvýznamnější památkou je barokní socha sv. Antonína Paduánského, přenesená sem z vyhořelého sadovského zámku. Kromě pomníků z války 1866 je další dominantou památník padlých z první světové války.

Mžany, 424 obyvatel, 275 m. n. m.

Přesné zprávy o původu obce, stejně jako o vzniku jejího názvu chybí. Až v letech 1380 se stal prvním majitelem Markvart z Mokrovous, posledním pak František A. Harrach. V roce 1862 byl vystaven jeden z prvních cukrovarů, brzy však zanikl. U kapličky P. Marie je „záračná studánka“ chráněná památnými lipami. Správní celek obce doplňuje Stračovská Lhota a Dub. Nedaleko Dubu na kótě Bukvice zřídil své stanoviště vrchní velitel pruských vojsk v bitvě 3. 7. 1866 král Vilém I. s generálním štábem armády na čele s gen. Moltkem.

Pšánky, 51 obyvatel, 255 m. n. m.

Co do počtu obyvatel nejmenší obec nejen v mikroregionu, ale i v okrese, zato však jedna z nejhezčích, a to nejen díky úpravnosti, ale i několika dochovaným architektonickým skvostům – citlivě upraveným selským usedlostem na návsi. Jim vévodí socha sv. Jana Nepomuckého, zvonička a Ukřižování. K založení obce došlo ve středověku neobvyklým způsobem, a to na majetku sousedního zemanského dvora v Petrovickách. Pak se vystříдалa řada majitelů, až posledními byli jak jinak než Harrachové. Zdejší rolníci se zapojili do první meliorační soustavy

budované v českých zemích od roku 1884 v jednom z devíti Starohorických družstev.

Puchlovice, 131 obyvatel, 232 m. n. m.

Patří mezi obce ležící při řece Bystřici. Ves patřila původně k Boharyni. První historická zmínka je až z poloviny 15. století, kdy se stal majitelem rod Boharynských z Hrádku. V roce 1924, kdy došlo k parcelaci harrachovských dvorů, byly zdejší zemědělcům přiděleny minimální výměry půdy, od 1 do 3 hektarů, a ze dvora byl vytvořen zbytkový statek, který se později stal základnou JZD. Obec zdobí kaplička sv. Jana Nepomuckého.

Radíkovice, 173 obyvatel, 247 m. n. m.
Obec se osamostatnila v roce 1992 od původně střediskových Libčan. Rozkládá se v údolí uměle vybudované vodoteče Radíkovského potoka, který odvodnil zdejší krajinu. Bývala zde tvrz, prvně připomínaná roku 1415, z níž se však zachovala jen část pahorku nazývaného Na valech. K sousoší Madony přibyla nedávno na návsi zvonička v rozsoše a pískovcová stéla, která nese erb udělený obci společně s praporem.

Radostov, 127 obyvatel, 245 m. n. m.
Obec byla založena na vymýcené lesní půdě. Lesy ji dodnes ze tří stran obklopují. Prvním známým držitelem byl Aldyk z Radostova dle zápisu z roku 1395. Poslední majitelé - Harrachové připojili Radostov ke stěžerskému panství. V centru obce se nachází budova hasičské zbrojnice a na ní zvonička. Při okraji Obo-ry stojí roubená hájenka, která je zázemím střelnice asfaltových holubů.

Sadová, 334 obyvatel, 263 m. n. m.

Je všeobecně známa tím, že rozhodující událost války 1866 byla původně nazývána bitvou u Sadové. V této lokalitě, jako jedné ze tří, totiž bitva 3. 7. začala. Svědčí o tom řada pomníků a hrobů i zájezdní hostinec pojmenovaný U kanonýra Jaburka. V minulosti tvořila Sadovou tvrz, později mlýn, pivovar, cukrovar, velkostatek a cihelna (všechny objekty postupně zanikly) a nádherný barokní zámek, který vyhořel a nebyl již nikdy obnoven.

Sověťice, 212 obyvatel, 265 m. n. m.
Obec leží v povodí Bystřice. První zmínka je datována rokem 1369, kdy ves spadala pod faru v Hněvčevsi. Od konce 18. století patřila k sadovskému panství, tj. rodu Schaffgotschů a později Harrachů. Mezi nejpozoruhodnější usedlosti patří Petříkův statek, jehož ojedinělá vstupní brána byla prohlášena kulturní památkou. Majitel provozuje v areálu agroturistiku. Při vjezdu do obce stojí monumentální pomník obětem první světové války.

Stěžery, 1643 obyvatel, 256 m. n. m.

Mají bohatou historii známou od roku 1229, kdy od krále Přemysla Otakara I. koupil obec opatovický klášter. Po jeho zániku v husitských bouřích získalo Stěžery město Hradec Králové. Roku 1632 se stali majiteli dva bratři Harrachové. Ti zde začali systematicky budovat své panství na Nechanicku. V renesančním zámku zřídili hospodářské centrum. Další památkou je kostel sv. Marka postavený roku 1832 v empírovém slohu. V jeho okolí a na dalších místech obce je několik významných soch. Na rodném domě má pamětní desku spisovatel František Řehoř.

Stračov, 297 obyvatel, 291 m. n. m.

Obec leží na protáhlém návrší, jemuž dominuje novogotický kostel sv. Jakuba, vzorně obnovený koncem 20. století. Za vlády Vladislava Jagellonského měl Stračov statut městečka a privilegium týdenních trhů. Harrachové drželi obec od roku 1839. V zámku zřídili centrum panství poté, co jim vyhořel sadovský zámek a než vybudovali zámek Hrádek. Socha patrona kostela stojí na rozcestí před vjezdem do vsi. U kostela se nachází sousoší Cyrila a Metoděje a sv. Jana Nepomuckého. Pozoruhodné historické náhrobky jsou na hřbitově, vliv hořické sochařské školy.

Těchlovice, 330 obyvatel, 283 m. n. m.

Prameny uvádějí, že podle osady se psal Martin Kladný z Těchlovic již roku 1411. V 17. století byly samostatným statkem, který Kateřina Lidmila Braková prodala roku 1662 Ferdinandu Bonaventurovi z Harrachů. Tento rod setrval v držení pozemků až do 20. století. Kaplička pochází z roku 1822, k ní přibyli na různých místech: socha sv. Jana Nepomuckého, Ukřižování a jako poslední pomník obětem první světové války. Obec proslula intenzivním ovocnářstvím.

Třesovice, 232 obyvatel, 250 m. n. m.

Obec byla založena na levém břehu řeky Bystřice, která protéká kotlinou ohraničenou na severu a východě návrším. Prvním známým vlastníkem ve 13. století byl klášter minoritek z královéhradeckého předměstí. Po jeho zániku se vystřídal řada světských majitelů. Kulturní památkou je plastika Madony, přenesená ze sadovského zámku, dále Ukřižování a pomník padlým v první světové válce. V místní části Popovice stojí vedle bývalého roubeného mlýna dub, jehož stáří se odhaduje na 600 let.

MIKROREGION NECHANICKO:

Mikroregion Nechanicko, se současným sídlem v Mokrovousích, založilo v roce 2001 16 obcí. Postupně se jejich počet zvýšil na 20, což čítá zhruba 8900 obyvatel.

V našem regionu najdete mnoho památek, mezi nejvýznamnější patří zámek Hrádek u Nechanic obklopený rozsáhlým anglickým parkem, ve kterém je golfové hřiště. Kromě zajímavých přírodních lokalit, památek technických či lidového stavitelství, najdete v našem regionu také památné stromy, odpočinout si můžete v altánech, či v několika restauracích. Mikroregionem vede Naučná stezka „Bitva u Hradce Králové 3. 7. 1866 – jižní křídlo“. Pokračuje do sousedního mikroregionu Obce památkové zóny 1866, do Všestar, Světí a končí v Rozběřicích u tzv. Šrámova kříže. Zde navazuje na naučnou stezku Centrální bojiště Chlum. Má celkem 26 zastávek s informačními tabulemi, na kterých jsou popsány události prusko-rakouské války roku 1866. Jsou zde i zajímavosti z pamětních knih týkající se historie obce, v polštině i v němčině. Po jednotlivých bojištích v severovýchodních Čechách vede síť jedenácti naučných stezek, které jsou vzájemně propojené a uceleně spojují všechna místa bojů ve válce roku 1866. Více informací najdete na www.1866.cz.

Mikroregion vyvíjí intenzivní činnost a zpracovává rozvojové projekty. Z nejvýznamnějšího projektu „Bezdrátový internet a návazné služby“ byl mimo jiné pořízen informační kiosek volně přístupný veřejnosti, který se nachází na veřejném koupališti v autokempu v Lodíně. Další veřejně přístupná místa internetu se ve většině případů nacházejí v obecních knihovnách či na úřadech.

Projedte se naším mikroregionem! Těšíme se na Vás.